

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Naročnino in naznana s preje ma upravništvo v Gorici, Semeniška ulica 8. 16 Posamezne številke se prodajajo v toba karnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

„Vrli naprej!“ Kam?

„Goriškimi učiteljem za njihovo neumorno delo, kličejo proletarci, vrli naprej!“ Tako „Rdeči prapor“.

Dogodek, da se naše učiteljstvo brati se socijalno demokracijo, je zanimiv. To ni kar tako brez pomena. Do zdaj se je učiteljstvo v šoli napeljevalo vsaj k spoštovanju svetne oblasti — na sliko cesarjevo na steni je učitelj večkrat se spoštovanjem pokazal — o božji oblasti pa ne govorimo v novodobni šoli. In zdaj se ta socijalno-demokratska zmota, obrnjena proti vsaki oblasti, kakor kužna bolezen prijemlje učiteljstva. Liberalci so vrgli Boga že iz šole, socijalni demokratje bodo skušali vreči še svetno oblast, saj to nujno sledi. Kdor se Boga ne boji, se bo bal še manj človeka.

Ni pa vseeno, kaj se godi v šoli starišem, ki zahtevajo od svojih otrok pokorščine ne samo dokler so v domači hiši, ampak tudi pozneje, ko jih morajo pošiljati v šolo. Tudi takrat ne dovolijo, da se njihovim otrokom vcepilja v srce duh upornosti in nezadovoljnosti. Saj otroci že tako malo ubogajo. Strah božji, ki je nekaj preveval ves poduk v šoli, vrgli so liberalci iz šolske postave in postavili za Boga — državo. Kakšen sad rodi to? Vše leta 1888 predlagalo se je v dunajskem občinskem svetu: Občinski svet naj se posvetuje o ustanovitvi poglobljene zavodov, da prepreči množično posurovelost in podivjanost šolske mladine. Čemu pa je šola, če ne za to, da nadaljuje delo starišev, da boljše mladino! Vzgoja v strahu božjem in v gobji pokorščine do posvetne oblasti, ne pa poglobljene zavodi! Ne samo razum mučiti z raznovrstnimi predmeti, tudi srce boljšati, in posurovelost in podivjanost izgine. Vse čuti potrebo, da je treba šolo predrugačiti, poglobljati, in zdaj pri-

dejo še socijalni demokratje, da vržejo še državo-boga iz šole s svojim revolucionarnim programom. In stariši naj ta poduk upornosti, podivjanosti svojih otrok, še drago plačujejo!? Potrebni ste sicer zvišanja plač, vredni pa ne, vi socijalno-demokratski učitelji.

Nam „klerikalcem“ je kajpada po volji, da pade liberalni zistem. Čim prej pade liberalni zistem v šoli, ki nosi na sebi od rimske stolice utisnjen sramoten pečat „leges abominabiles“, tem bolje. Liberalcem bi zdaj veljalo: *curios quid de nocte?* Vaše liberalno poslopje se ruši. Kar ste vzgojili, to imate. Vaš „verskonravno“ je le na papirju, in če se upošteva, velja le za negativno stran, da ne sme učitelj v šoli ničesar zoper vero govoriti, za pozitivno stran, da bi kaj v korist vere in cerkve deloval, ninjegova dolžnost. Škoda skoraj papirja in črnila. Pobratila se Herod in Pilat, liberalci obljema svojega najhujšega nasprotnika, socijalnega demokrata, ko se gre proti „klerikalcem“ in z združenimi močmi udarjata na „divje Amonite“, na cerkev, na duhovščino, da le „klerikalci“ ne bodo imeli besede v šoli. Za podivjanost, posurovelost, upornost šolske mladine se ne brigajo.

Na nekaj moramo vendar še opozoriti: Učiteljstvo pozna pri nastopu svoje službe tudi prisego: „Šolski mladini lep vzgled dajati, ne samo vedo, ampak tudi duha pobožnosti, postavnosti in npravnega reda z vsemi močmi vzbujati in širiti“, in to ne samo v šoli, ampak tudi zunaj šole. Kako zvišene so te besede! In dejanja lepega vzgleda, duha pobožnosti! Risum teneatis amici! Vsa čast dobrim in vestnim učiteljem! In zdaj pride še k temu bratstvo se socijalno demokracijo, ki zametuje vsako postavnost in pravni red. Goriško učiteljstvo najbrže pošilja referate o svojem

„neumornem delu“ proti postavnosti in npravnemu redu „Rdečemu praporju“ in zato sprejema od tega srčni pozdrav „vrli naprej!“ Kam naprej? Liberalna vzgoja je iz kristjana napravila človeka, in ako gremo po ti poti naprej, napravi iz človeka — žival. Naprej torej! Iz liberalizma v socijalno demokracijo, iz brezverstva naprej celo v družabno anarhijo!

Ali ne pomenijo besede socijalnega demokrata na shodu v Mirnu: „Krščanski nauk bi se ne smel podučevati v šoli“, vrzite duhovnika iz šole? Le zapomnite si: duhovnik ne pojde sam iz šole, z njim pojde vsaka svetna oblast predstavljajoča oseba. Edini še, ki vzdržuje pri poduku mladine z božjo oblastjo tudi svetno, še tega vrzite ven! Ali ni še dovolj sedanja korupcija šolske mladine? Avstrijska statistika iz leta 1892 nam kaže mlade hudodelnike od l. 1873 do 1889. V letu 1874 je bilo od 11 do 14 let starih hudodelnikov 333, v letu 1889 je število naraslo na 614. „Vrli naprej!“ Premalo jih je, kaj ne? Vedite, da so to hudodelniki, ki so še pod šolsko postavo.

Sama veda, znanost nas ne bo rešila pred družabno anarhijo. Lep vzgled, duha pobožnosti in npravnega reda, tega manjka. Saj je tudi s številkami dokazano, da je tam največ hudodelcev, kjer je najmanj pobožnosti, dasi je veda na visoki stopinji. Imamo vzgled na Francoskem. Iz učnega načrta so izbrisali versvo, razpela vrgli s šolskih sten itd. In posledica je bila, da je bilo tisoče otrok pod 16. letom radi raznovrstnih zločinov pri sodiščih obsojenih in kaznovanih in da so v enem letu šteli 443 otroških samomorov.

Kaj to! — „Vrli naprej!“ preko takega „klerikalnega“ stokanja! Naprej iz brezverstva, iz verske anarhije, v kateri

smo zdaj, naprej še v družabno anarhijo!

In vse to povpešuje z „neumornim delom“ goriško učiteljstvo, seveda na „versko-npravni“ podlagi.

Njim, ki še ljubijo pravni red, postavo, oblast, domovino povemo: Die Vaterlandslosen wachsen auf demselben Holze wie die Gottlosen. To se pravi po naše: Isto drevo, ki rodi brezverce, rodi ob enem tudi brezdomince!

Rdeči bratci med seboj ali -- bankerot socijalne demokracije.

(Izvirno poročilo iz Ajdovščine.)

Seme, na sv. Štefana dan od Kopača vsejano, že gre v klasje. Ne sicer tako, kakor je Kopač obljubil, da bodo vsi delali in uživali, ampak ravno narobe. Pokazal se je popoln bankerot in sicer tako-le:

Kopač je mislil, da bo on sam delal tisto, kar je nekomu drugemu očital v „Rdečem praporu“, namreč lepo in grdo vreme v ajdovski tvornici. Pa ni šlo. V Trstu so ga na odločilnem mestu polili hladnim curkom mrzle vode, da jo je odkuril z brzo peto. Na namestništvu v Trstu ni nič opravil, kakor je na shodu žugal. Pač ni vedel, da sta si župnik Ivan Kromar in namestnik Gcšss toliko v sorodstvu, kakor, recimo, Rus in Japonec. Državno pravdnštvo v Postojni ga ne uboga, ker ga ni. „Rdeči prapor“ je moral prinesiti popravek župnika Kromerja, četudi urednik Kopač trdi, da bi ga lahko vrgel v koš. O kajpada, pa še kako rad, samo da bi bilo šlo. Drugi popravek je že na poti, kakor smo izvedeli; tretji najbolj hladen curek pa čaka Kopača dne 5. februarja pred ajdovsko sodnijo.

LISTEK.

Žrtva spovedne tajnosti.

Zgodovinska povest.

Spisal Ivan Mezinoc.

VI.

Brata videvša, da je pušica prazna, sta se spogledala in onemela. Z mračnim pogledom je prašal Patrik brata za hip pozneje: „Hari, kaj praviš ti o tej zadevi?“

„Kaj hočem reči jaz; ti veš za vse okolščine, razodeni mi jih, potem ti povem svoje mnenje“, odgovoril je Hari.

„Torej, poslušaj! Malo hipov prej ko je prišel duhovnik, zaprl sem to pušico z denarom tukaj v miznici. Nikdo ni vedel za to, razun mene in očeta, in potem, ko je zapustil duhovnik očeta, bilo ni nikogar v sobi razun mene in tebe; četrt ure po smrti očetovi, prinesla mi je postrežnica ključ, o katerem ni mogla vedeti ničesar..... Torej, kaj ostane še?“

„Patrik, za Boga, ti misliš.... da je.... duhovnik.... to bi bilo grozno!“

„Res, grozno, a kaj drugega ostane? Prašaj samega sebe! Razun prave tatvine je samo eno mogoče: Ko bi mu bil namreč oče zaupal svoto 20000 dolarjev za ustanovitev sirotišča, toda duhovnik naj bi bil to vsaj omenil; nasprotno pa ni niti znil, a govoril je o neki usta-

novitvi, katero naj bi midva začela. Ne, tako ne bo; mož je zlorabil onemoglost bolnikovo z namenom prisvojiti si svoto in obogatiti se, medtem, ko jo je oče namenil morda za kak dobrodelen namen!“

„Ali, Patrik, preteklo je že nekaj dni, in denar je ukradel morda kdo drugi!“

„Vedno sem nosil ključ pri sebi, nisem ga dal iz rok; pomisli, ako bi bil ukraden od koga drugega, moral bi bil ta na vsak način zlomiti ključavnico pušice.“

„Res, to ni navadna ključavnica“, rekel je Hari skrbno opazujoč ključ, „ne, tega ne odpre nobeden vetrih; to je čudno!“

„Da, zelo čudno“, reče Patrik, „mož si je dal presneto dobro plačati službo, storjeno najinemu očetu. Ni nama mar za onih borih 20000 dolarjev, ampak to je nesramno, da duhovnik, opravljajoč svete obrede, izkorišča slabost umirajočega z namenom, nepravilno obogatiti se. Še enkrat velim, to je nesramno, to je najpoglejša tatvina.“

„Patrik, Bog ve, da sem gledal nerad tega duhovnika v hiši“, rekel je Hari; „saj ne verujem v nauke teh suknjačev, v nauke, katere je oče iz strahu pred smrtjo tako rad sprejel! Toda tvojih sumenj o duhovniku nisem deležen, zato ker se mi zdi pregrozno, in ker tudi ljudje naše stranke hvalijo značajnost katoliških duhovnikov. Ali se ni denar zgubil morda na kak drug način?“

„Ne, Hari“, reče Patrik odločno; „druge možnosti ni, in zame je sumnja opravičena. Da, povem ti, brat, da mi je vzbudilo ono mirno, pokojno očetovo stanje, potem, ko ga je bil zapustil duhovnik, misel, da mora biti katoliška vera vendar nekaj višjega, svetega, ako more človeka tako zadovoljiti in pomiriti, da pričakuje z lahkim srcem smrti. Bil sem tudi pripravljen spoznati bolj to veropovedanje, ker besede očetove in njegova smrt so povzročile v meni nemir; no zdaj.... vse je hinavščina, laž!“

„Patrik, ako misliš, da je tako“, reče Hari, „potem je treba tatu razkrinkati in kaznovati!“

„To mislim tudi jaz“, potrdil je Patrik; „po moji misli bi bilo dobro, da poiščeva duhovnika, pa ga zgrabiva, kar se tiče tega. Ko bi nama ne vedel dati pravega izvestja, izročimo stvar sodniji; tam naj se zagovarja in opravičuje za vse!“

Tako sta izročila duhovnika sodniji dva nespametna mladeniča, vzgojena brez vere, ter pričala o pretrecljivi resnici, ki ni bila nič drugega kot zunanje lice dela, ki ga je opravljal duhovnik, vršeč svojo svoto nalogo — — —

Duhovnik, Nemeč po rodu, z imenom Pavel Lurc, opravljal je službo kurata v neki bolnišnici, in se kot tak spoznal s zdravnikom Vorldom, katerega je bil dal poklicati bankir. Po zdravniku zvedela

sta brata za ime in stanovanje svečenikovo ob stolnici sv. Petra.

Tja sta krenila Hari in Patrik na večer pogrebne dne. Ko sta poprašala na vratih bolnišnice po duhovniku Lurcu, odgovorilo se jima je, da je zapustil pred dvema dnevoma Baltimore, in da ne ve nikdo, kdaj se vrne. To čuvši, spogledala sta se brata s pogledom, ki je hotel mnogo reči; sumnja bratov je postala gotovost....

„Ali ni kurat nič povedal, kam gre“, prašal je Patrik, „nekaj zelo silnega imava z njim obravnati!“

„Ne“, dejala je vratarica; „rekel je, da ne more povedati cilja svojega potovanja; drug duhovnik ga nadomešča; ako hočete, govorite lahko z njim!“

„Ne“, de kratko Hari.

„Ti imaš torej prav“, rekel je svojemu bratu, potem ko so se bila zaprla vrata za njima in sta se vrnila h kočiji, „tat si hoče zavarovati svojo ukradeno svoto. Jon“, zaukazal je kočijažu, „kreni k sodnemu poslopju v ulici Large-street!“ Poiskala sta tam predsednika sodišča, in obtožila kurata bolnišnice in zahtevala, naj se ga preganja in poišče takoj radi velike tatvine.

Drugo jutro raznašala je brzojavna žica na vse strani ukaz, prijeti ubogega duhovnika.....

(Dalje pride.)

Vabilo

drugemu rednemu občnemu zboru
„Kat. slov. izobraževalnega društva
v Dornbergu“

kateri se bo vršil 7. febr. ob 3. pop.
v hiši g. A. Šinigoja.

VSPORED:

Poročilo tajnikovo in blagajnikovo;
Pretresanje in odobritev računa za
leto 1903;
Volitev odbora;
Slučajni predlogi.

K obilni udeležbi vabi

Odbor.

Vabilo

drugemu rednemu občnemu zboru
„Hranilnice in posojilnice v Dornbergu
registrirane s družbo z neomejeno savezo“

ki se bo vršil

v nedeljo dne 7. febr. ob 4. uri pop.
v hiši g. A. Šinigoja.

Vspored:

Poročilo predeednikovo;
Poročilo tajnikovo in blagajnikovo;
Volitev načelstva;
Volitev nadzorstva;
Slučajnosti.

Odbor.

Posestvo na prodaj v Dornbergu.

Imam posestvo: hišo z 8
brami, s kletjo, s podstrešjem,
s hlevom in s šrambo za klajo
ter več njiv zemlje. Vse je na
prodaj za 3000 gl. ali 6000 K.

Miha Sinigoj,
Miren 221.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!

Teod. Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12

Se priporoča v
izdelovanje cer-
kvene posode in
orodja iz zanes-
ljive kovine po
uzorcih ali last-
nem načrtu po
poljubnem slogu.

Stare posode
popravi in pre-
novi, pozlati in
posrebrni v og-
nju, poslani tu-
distrelvodne o-
sti vse po naj-
nižjih cenah.

Da si morejo tudi bolj reone cerkve na-
ročat cerkvenega kovinskega blaga ter staro orodje
popraviti in obnoviti, olajšuje jim to s tem,
da jim je pripravljen napravljati blago, katero
katero se izplačuje na obroke. Pred. p. n. na-
zočevalec si obroke lahko sam določi.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!

Anton Fon.

klobučar in gostilničar v Semeniški
ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov in toči v svoji krčmi prist-
na domača vina ter postreže tudi
z jako ukusnimi jedili. Postrežba in
cene jako solidne.

Na Travniku, 5. v Gorici.

Edina krojačnica prve vrste, ci-
vilna, vojaška in uradniška. Velika
zaloga gotovih oblek in vsako-
vrstnega sukna iz avstrijskih in
inozemskih tvornic, posebno za
čč. duhovščino gotovih sukenj.
Imam izdelane in izdelujem jopiče,
pegrine in zimске sukne s ko-
žuvinovino za dame po najnovšem
kroju. Cene proti vsaki konkurenci.
Blago na meter se prodaja najce-
neje. Se priporoča sl. občinstvu

M. Poveraj.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

ZAHVALA.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja povodom dolgo-
trajne bolezni in smrti naše nepozabne in srčno ljubljene mame g.

Marije Strancar r. Batič

kakor tudi za izredno številno spremstvo na zadnjem potu mile
nam rajne, izrekamo najsrčnejšo in najiskrenejšo zahvalo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem. Posebno se še zahvaljujemo
preč. g. Štefanu Valentinčiču, kuratu iz Gabrji za požrtovalno pol-
letno tedensko previdovanje s sv. zakramenti, preč. gg. sosodnim
duhovnom za spremstvo in mrtvaška opravila, veleč. g. dr. Aleksiju
Rojic za ljubeznjivo požrtovalno večletno lečenje; dalje preblago-
rodni obitelji veleč. g. viteza in župana Jos. Fabiani-ja zlasti pre-
blagi gospej za vsevrstne ljubeznjive izraze sočutja, dekliški „Ma-
rijini družbi“, veleč. gg. drž. in zas. inženjerem kakor tudi drugim
gg. ptujcem, vsem občinarjem in sosedom, posebno pa tudi onim,
ki so nosile krsto, križ in sveče, domačim pevcem za ginljive žal-
ostinke in sploh vsem bližnjim in daljnim, ki so kakorkoli pripo-
mogli k izredno ginljivemu pogrebu in nas tako tolažili ob naši
nenadomestni izgubi.

Štanjel, dne 15. januarja 1904.

Žalujoči ostali.

Pokusite jih

in prepričali se bo-
dete, da so postale
„Iirske testenine“
— ne vsled rekla-
me, temveč vsled
finega okusa, redil-
nosti in jednostav-
nepriprave priljub-
ljene v vseh slojih.
Pazite na napis:
Iirske testenine.

Odlikovana l. 1903 s častno diplomom in zlato svetinjo

J. Kopač, svečar,

Gorica — ulica sv. Antona št. 7 — Gorica

Priporočam preč. cerkvenim predstojništvom ter p. n. slavnemu
občinstvu

čebelno-voščene sveče

Kg po K 4.90. Jamčim z 2000 K za pristnost.

Sveče za pogrebe in stranska razsvetljava po zelo nizki ceni.
Imam v zalogi kadilo, stenje in s'ekla za večno luč, med najboljših vrst.

Odlikovan trikrat s srebrno svetinjo in enkrat s zla-
sušnim križcem in zlato kolajno v Rimu.

Po Gorici se splošno govori,

da je mleko iz črniške mlekarne, v ulici
Morelli hiš. šte. 5. najboljšo.

Temu pa se ni čuditi! Mleko se vsak dan na pristnost preišče in
čim bi ga hotel kedo ponarediti ali posneti, se strogo kaznuje in
koj iz društva izključi. Tudi krave so pod strogim nadzorstvom
in mleko bolnih krav in onih, ki se ne dovolj snažijo, se ne spre-
jema. Tudi črniško seno je zelo fino in aromatično. Mlekarna v
Črničah ima samo moderne stroje za čiščenje, hlajenje in preva-
žanje mleka. Zato so v Gorici najboljšo družine njeni stalni odje-
malci. Kedor ni poskušal še, naj se o mleku prepriča. Mleko
se pošilja na dom v zapečatenih steklenicah. Mlekarna je odprta:
od 6. do 12. predp. in od 2. do 7. pop.

Nova delavnice cerkvenih posod in orodja.

Gorica, magistratna ulica št. 8.
Podpisani vsa si naznaniti preč.
duhovščini, da je odprl novo delavnico
cerkvenih posod ter se priporoča za na-
ročbe svečnikov, svetilnic itd. v vsakovrstni
kovini in v vsakem slogu po najnižjih
cenah.

Ker se nima ilustrovanih cenikov,
pošlje po želji preč. duhovščini obrise raz-
nih posod in orodja.

Priporoča se tudi za popravljane
rabljenih reči, jih zopet posrebrni in pozlati
tako, da dobijo prvotno stanje.

Izdeluje strelovođe po najboljših iz-
najdbah in popravlja že rabljene.

Udani

Frane Leban,
srebrar.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
s znakom sv. Antona Pado-
vanskega.

Zdravilna moč
teh kapljic je ne-
prekosljiva. — Te
kapljice uredijo
redno prebav-
ljanje, če se jih
dvakrat na dan
po jedno žličico
popije. — Okrepé
želodec, storé, da sgine v
kratkem času omotica in ši-
votna lénost (mrtvost). Te kap-
ljice tudi storé, da človek raje je.

(Varstvena znamka)

Cena steklenici 60 vin.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarné Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno po-
hištvo za vsak stan. Oprava po
najmodernejih slogih, posebno za
spalne, jedilne in posetne sobe je po
nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno
in sipo z različnimi okvirji. Belgijska
brušena ogledala vsake velikosti. Raz-
lično poništvo, kakor: toaletne mize,
različna obešala, preproge za okna
itd. Različne stolice z trsja in celu-
loida, posebno za jedilne sobe. Bla-
zine iz strune, afriške trave, z ži-
mami in platnom na izbiro ter razne
tapečarije. Reči, katere se ne naha-
jajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri
cenikov v najkrajšem času. — Daje
se tudi na obroke, bodisi tedenske
ali mesečne. — Pošilja se tudi izven
Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegatnejšo
sobno opravo, na katero se še
posebej opozarja p. n. občinstvo!

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče niruberskega in
drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše švanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kra-
marje, krošnjarije, prodajalce po sejmi-
h in trgih ter na deželi.